

מבוא ליידיש ולתרבותה

ד"ר אברהם נוברשטרן

24.10 מבוא (א)

סקירה על התפתחותה ההיסטורית והתפשטותה הגיאוגרפית של לשון יידיש שמוטיה של הלשון: למה זכתה הלשון לשמות רבים כל כך? משמעותם של השמות בהקשרם התרבותי: לשון אשכנז, גרמנית יהודית, טייטש, ז'רגון, יידיש.

27.10 מבוא (ב): מרכיביה של יידיש

יידיש כשפת היתוך; היסודות הגרמניים, הסלביים והעבריים ותפקידם; הכתיב של יידיש; הדיאלקטים של יידיש המודרנית.

31.10 הגיאוגרפיה של יידיש (א)

המושגים: אשכנז ומזרח אירופה היהודית; תפוצתה של יידיש במאה האחרונה.

3.11 הגיאוגרפיה של יידיש (ב): מזרח-אירופה היהודית

איזורים תרבותיים מרכזיים; צורות החיים של היהודים: כפר, עיירה, עיר בינונית, עיר גדולה

7.11 הגיאוגרפיה של יידיש (ג): מרכזים של יצירה תרבותית

הערים הגדולות ואופיין כמרכזים של תרבות יידיש: אודיסה, ורשה, מוסקבה, ניו-יורק

10.11 לשונות היהודים

בירור המושג; "לשון" ו"דיאלקט"; סקירה על לשונות היהודים; השוואה בין יידיש לבין לאדינו (ג'ודזמו).

14.11 דו-לשוניות ורב-לשוניות בחברה היהודית

תפקידו ותחומיו של השימוש בלשון הקודש, ביידיש ובלשונות הסביבה בחברה היהודית המסורתית. השינויים שחלו בעת החדשה

5.12-17.11 מילואים

8.12 ספרות יידיש הישנה: ז'אנרים ויצירות מרכזיות

הטווח הכרונולוגי; מקורות יניקה מרכזיים: תרגומים ועיבודים מן המקרא: **צאינה וראינה**; "פורים-שפיל"; תחינות; ספרות מנהגים ומוסר; אליהו בחור ויצירתו.

15.12-12.12 ויכוחים על מעמדה של יידיש בזמנים המודרניים

ההשכלה ועמדתה כלפי יידיש; המפלגות היהודיות במזרח-אירופה ועמדתן כלפי שאלת השפה: הציונות, "פועלי ציון", "בונד", האוטונומיזם; ועידת צ'רנוביץ; המונח "יידישיזם" ומשמעותו.

19.12 הקלסיקונים של ספרות יידיש ויצירתם (א): מבוא

26-22.12 הקלסיקונים של ספרות יידיש (ב): "טוביה החולב" לשלום-עליכם

29.12 הקלסיקונים של ספרות יידיש (ג): "בקרן הדואר" לי.ל. פרץ

2.1 עולמות תרבותיים בפרוזה המודרנית ביידיש
קריאה ב"יוסף שור" לדוד ברגלסון

5.11

ל. שפירא: נוף של אלימות
קריאה בסיפוריו "הצלב" ו"חלה לבנה"

9.1 צמיחתה של שירה מודרניסטית ביידיש
קריאה בשיריהם של א. ליילס וי. גלאטשטין

12.1 יצחק בשביס
קריאה בסיפורו "גימפל תם"

19.1 שירתו של אברהם סוצקבר

23.1 הפולקלור היידי

25.1 התיאטרון היידי